

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง

ผลการใช้ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส เพื่อลดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยง
การสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าของผู้เรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์

ผู้วิจัย

ปฎิมา นาครักษ์

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา 2565

คำนำ

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมรับรู้สัมผัส เพื่อลดพฤติกรรม การหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าของผู้เรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี เป็นวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยได้ศึกษานวัตกรรมที่ได้รับการ พัฒนาแล้วมาปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาเรื่อง การตอบสนองต่อการรับรู้ทางระบบกายสัมผัส (Tactile) บริเวณศีรษะและใบหน้า ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถสวมใส่เสื้อคลุมได้ ผู้วิจัยหวังว่ารายงาน การวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักเรียน ที่มีความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกรับสัมผัส ด้านการตอบสนองต่อการสัมผัส (Tactile System) บริเวณศีรษะและใบหน้าในระดับที่สูงกว่าปกติ หรือ มีภาวะหลีกเลี่ยงการสัมผัส (Tactile Defensive) ที่มีปัญหาในลักษณะคล้ายๆ กันนี้ ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นต่อไป

ปฎิมา นาครักษ์

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง

	หน้า
ชื่อเรื่องวิจัย.....	1
ความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
- นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย.....	3
- ตัวแปร.....	3
- เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
- การสร้างชุดกิจกรรมรับรู้สีกัมผัส.....	3
- การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	4
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	5
ผลการวิจัย.....	8
การสะท้อนคิดต่อผลการวิจัย.....	10
อ้างอิง.....	11

ชื่อเรื่องวิจัย

ผลการใช้ชุดกิจกรรมรับรู้สัมผัส ในการลดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะ และใบหน้าของนักเรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

ความสำคัญของปัญหาวิจัย

การพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามหลักสูตรกลุ่มทักษะการดำรงชีวิตสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2565) มีเป้าหมายสูงสุดให้ผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองสูงสุด มีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นช่วยเหลือตนเองได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ จึงจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะชีวิตหรือทักษะการดำรงชีวิต ของเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ ประกอบไปด้วย ทักษะการดูแลตนเองและการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล ทักษะการเคลื่อนย้ายตนเองในบ้าน ทักษะการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ทักษะการทำงานบ้าน ทักษะการเข้าสังคม การทำกิจกรรมนันทนาการและการทำงานอดิเรก(กิจกรรมยามว่าง) และทักษะการมีส่วนร่วมในสังคมและทักษะชีวิต เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมและพัฒนาทักษะ ด้านอื่น ๆ ต่อไป

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนออทิสติก เพศหญิง อายุ 13 ปี ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี ในกลุ่มทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะการดูแลตนเองและการดูแลสุขภาพ อนามัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป้าหมายระยะเวลา 1 ปี คือ สามารถถอดและสวมใส่เครื่องแต่งกายได้ แต่เมื่อดำเนินกิจกรรมการเรียน การสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล(Individual Implementation Plan: IIP) ข้อที่ 4 สามารถสวมเสื้อ คอกลมได้ พบว่า ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยง โดยยกมือขึ้นปิดและผลักเสื้อคอกลมออกจากตนเอง มีการแสดงสีหน้าท่าทางไม่พอใจ หันตัวหลบหนี และส่งเสียงดังขณะสวมเสื้อคอกลม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยน วิธีการสอนโดยให้ผู้ปกครองซึ่งมีความใกล้ชิดและให้ความไว้วางใจเป็นผู้สวมใส่เสื้อคอกลมให้กับ นักเรียน แทนผู้วิจัย แต่ก็ยังพบพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเช่นเดิม ผู้วิจัยจึงนำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อที่ 5 สามารถถอด และสวมเสื้อมีกระดุมผ่าหน้า ปรากฏว่านักเรียนสามารถถอดและสวมเสื้อมีกระดุมผ่าหน้าได้ ซึ่งไม่พบพฤติกรรม การหลีกเลี่ยงเหมือนการสวมใส่เสื้อคอกลม ผู้วิจัยจึงได้ไปปรึกษานักกิจกรรมบำบัดของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี นักกิจกรรมบำบัดจึงประเมินพฤติกรรมประมวลความรู้สัมผัส(Evaluation of Sensory Processing) ด้านการตอบสนองต่อการถูกสัมผัส (Tactile System) ณ ที่พักอาศัยของนักเรียน

ตำบลังแดง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี พบว่า นักเรียนมีความบกพร่องของการบูรณาการประสาทความรู้สึกรู้ โดยมีการตอบสนองต่อการรับรู้ความรู้สึกด้านการตอบสนองต่อการถูกสัมผัส (Tactile System) บริเวณศีรษะและใบหน้าในระดับที่สูงกว่าปกติ หรือ มีภาวะหลีกเลี่ยงต่อการสัมผัส (Tactile Defensive) เป็นรูปแบบของพฤติกรรมและการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ในทางลบ ไม่ชอบ ต่อสิ่งเร้าทางการสัมผัสที่คนอื่นโดยทั่ว ๆ ไป ไม่รู้สีกว่าอันตราย (Royeen&Lane, 1991)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาเรื่องนี้ จึงได้ศึกษาภาวะการหลีกเลี่ยงการสัมผัส พบว่ามีแนวคิด ทฤษฎีการบูรณาการประสาทการรับรู้ความรู้สึก (Sensory Integration) ดร. เอ. จิน แอร์ (Dr. A. J. Ayres) กล่าวไว้ว่า การผสมผสานข้อมูลความรู้สึกรู้ ทำให้มนุษย์เราแสดงออกทางพฤติกรรม การเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่จะพบได้จากความบกพร่องของระบบกายสัมผัส เช่น ความสามารถในการแยกแยะการสัมผัส ด้านการทำการเคลื่อนไหว ความยากลำบากในการปรับตัวต่อความรู้สึกกายสัมผัส ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ความรู้สึกที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ในภาวะการรับรู้ความรู้สึกทางกายสัมผัสที่ไวมากเกินไป ก่อให้เกิดพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัส ซึ่งเรียกว่า Tactile Defensiveness และ Royeen&Lane, (1991) กล่าวไว้ว่า ภาวะหลีกเลี่ยงต่อการรับรู้ความรู้สึกเป็นภาวะหนึ่งของกลุ่มความบกพร่องในการปรับระดับข้อมูลความรู้สึกรู้ ในระบบกายสัมผัส ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเด็กที่มีภาวะนี้จะมีพฤติกรรมปฏิเสธต่อต้านการสัมผัส แสดงพฤติกรรมเหมือนได้รับความเจ็บปวด ระคายเคืองต่อการสัมผัส ภาวะดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตและกิจกรรมตามบทบาท เช่น การอาบน้ำ สระผม ตัดเล็บ แต่งตัว การเข้าแถวหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่ต้องใกล้ชิดสนิทสนมกัน ผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยของ ชไมพร อีอ้าย, (2563 หน้า 58) การพัฒนาแบบคัดกรองความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกรู้ ในเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับครู กล่าวไว้ว่า ภาวะการหลีกเลี่ยงหรือต่อต้านการสัมผัส (Tactile Defensive) รูปแบบการเล่นที่ต้องอาศัยจินตนาการหรือการเล่นบทบาทสมมติ เช่น แต่งตัวหรือประดับร่างกายด้วยเสื้อผ้า วัตถุต่าง ๆ การตกแต่งหน้าตาด้วยสีหรือแทททู การสวมหน้ากาก จึงได้ไปศึกษางานวิจัย ทิวาพร เจริญจันทร์, (2551 หน้า 40-44) การพัฒนาแบบสังเกตภาวะหลีกเลี่ยงต่อการรับรู้ความรู้สึกสัมผัส ซึ่งจะปรากฏกิจกรรมที่ช่วยลดพฤติกรรมต่อการรับรู้ความรู้สึกด้านการตอบสนองต่อการถูกสัมผัส (Tactile System) บริเวณศีรษะและใบหน้าในระดับที่สูงกว่าปกติ หรือ มีภาวะหลีกเลี่ยงต่อการสัมผัส (Tactile Defensive)

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดสร้างชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส เพื่อลดพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ของนักเรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13 – 15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส การลดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัส บริเวณศีรษะและใบหน้าของนักเรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. **นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย** การวิจัยนี้มุ่งพัฒนานักเรียนออทิสติก เพศหญิง อายุ 13 ปี ห้องเรียน ช่วงอายุ 13 – 15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี และได้รับการประเมินจากนักกิจกรรมบำบัด โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการประมวลความรู้สึก(Evaluation of Sensory Processing) พบว่ามีปัญหา การบูรณาการประสาทความรู้สึกด้านการตอบสนองต่อการถูกสัมผัส (Tactile System) บริเวณศีรษะและ ใบหน้าในระดับที่สูงกว่าปกติ หรือ มีภาวะหลีกเลี่ยงการสัมผัส (Tactile Defensive) จำนวน 1 คน

2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การใช้ชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส

ตัวแปรตาม คือ การลดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า

3. **เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย** คือ ทักษะการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เนื้อหาทักษะ เรื่อง การตอบสนอง ต่อการรับรู้ทางระบบกายสัมผัส (Tactile) บริเวณศีรษะและใบหน้า

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13 – 15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณใบหน้าและศีรษะ ลดลงหลังการใช้ชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส
2. ครูมีแนวทางในการนำนวัตกรรมไปพัฒนานักเรียนที่มีลักษณะปัญหาแบบเดียวกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส

1.1 ศึกษาแนวคิดและกรณีตัวอย่างการสร้างชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัสจากเอกสารและ งานวิจัย ของ ทิวาพร เจริญจันทร์, (2551) การพัฒนาแบบสังเกตภาวะหลีกเลี่ยงการรับรู้ความรู้สึกสัมผัส ซึ่งจะปรากฏกิจกรรมที่ช่วยลดภาวะหลีกเลี่ยงการรับรู้ความรู้สึกสัมผัส

1.2 วิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง การตอบสนองต่อการรับรู้ทางระบบกายสัมผัส (Tactile) บริเวณศีรษะและใบหน้า เพื่อวางแผนออกแบบชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส

1.3 สร้างชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส ที่มีการรับความรู้สึกสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่

1.3.1 กิจกรรมที่ 1 แปรงตัวด้วยแปรง

1.3.2 กิจกรรมที่ 2 ทาแป้ง

1.3.3 กิจกรรมที่ 3 ทาโลชั่น

1.3.4 กิจกรรมที่ 4 สติ๊กเกอร์แสนสวย

1.3.5 กิจกรรมที่ 5 หวีผม

1.3.6 กิจกรรมที่ 6 สวมหมวก

1.4 นำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัสที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพโดยนักกิจกรรมบำบัด และครูการศึกษาพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 3 คน ได้แก่

นางสาวเพ็ญแข โพธิรินทร์ นักกิจกรรมบำบัด

นางสาวกัญญารัตน์ มณีแกม นักกิจกรรมบำบัด

นางสาวรัชชก ยอดยง ครูการศึกษาพิเศษ

1.5 นำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัสมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

2. การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ชื่อเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบให้เลือก 2 ตัวเลือก ได้แก่ พบพฤติกรรมที่แสดงออก และไม่พบพฤติกรรมที่แสดงออก

2.2 การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสารการประเมินที่เกี่ยวข้องกับประเมินพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ซึ่งได้ศึกษางานวิจัยของ ชไมพร ธิอ้าย, (2563) พัฒนาแบบคัดกรองความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกในเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับครู

2) เลือกประเด็นหัวข้อประเมินพฤติกรรมในแบบคัดกรองความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกในเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับครู มาใช้ในการประเมินพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า

3) นำแบบประเมินไปตรวจสอบคุณภาพ โดยนักกิจกรรมบำบัดและครูการศึกษาพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 3 คน ได้แก่

นางสาวเพ็ญแข โพธิรินทร์ นักกิจกรรมบำบัด

นางสาวกัญญารัตน์ มณีแกม นักกิจกรรมบำบัด

นางสาวรัชชก ยอดยง ครูการศึกษาพิเศษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ไปประเมิน นักเรียนก่อนการนำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัสไปใช้กับผู้เรียน

3.2 ให้นักเรียนทำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส เป็นระยะเวลาจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งหมด 12 ครั้ง ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงปฏิทินการเก็บรวบรวมข้อมูล

สัปดาห์ที่	วัน	ครั้งที่	เวลา	กิจกรรม
1	วันพฤหัสบดีที่ 26 มกราคม 2566		09.30-10.30 น.	การประเมินพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส
2	วันอังคารที่ 31 มกราคม 2566	1	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 1 แปรงตัวด้วยแปรง
		2	10.30-11.00 น.	
	วันพฤหัสบดีที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566	3	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 2 ทาแป้ง
		4	10.30-11.00 น.	
3	วันอังคารที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566	5	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 3 ทาโลชั่น
		6	10.30-11.00 น.	
	วันพฤหัสบดีที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566	7	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 4 สติ๊กเกอร์แสนสวย
		8	10.30-11.00 น.	
4	วันอังคารที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566	9	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 5 หวีผม
		10	10.30-11.00 น.	

สัปดาห์ที่	วัน	ครั้งที่	เวลา	กิจกรรม
วันพฤหัสบดีที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566		11	09.30-10.00 น.	กิจกรรมที่ 6 สวมหมวก
		12	10.30-11.00 น.	
วันอังคารที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566			09.30-10.30 น.	การประเมินพฤติกรรมหลักหนี การสัมผัสบริเวณศีรษะและ ใบหน้าหลังการใช้ชุดกิจกรรม ได้รับความรู้สึกสัมผัส

3.3 นำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส ไปใช้ทดลองจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งหมด 12 ครั้ง ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงกิจกรรมในชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส

ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส			
กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	แหล่งที่มา	เหตุผลในการเลือกกิจกรรม
1	กิจกรรมแปรงตัวด้วยแปรงหน้า	กิจกรรมที่ช่วยลดภาวะหลักหนี ต่อการรับความรู้สึกสัมผัสของ บันดี เลน และเมอร์เรย์ ใน กิจกรรมใช้แปรงถูบริเวณผิวหนัง	การเลือกแปรงที่มีลักษณะขนนุ่ม เนื่องจากเด็กกลุ่มดังกล่าวมักหลีกเลี่ยง การสัมผัสที่แผ่วเบา และไม่คอยชอบให้ ใครเข้าใกล้ หรือ มาสัมผัสถูกตัว
2	กิจกรรมทาแป้ง	ดัดแปลงของเนื้อหาของแบบประเมิน TIE ของรอยยีน และฟอร์จูน ในหัวข้อหลีกเลี่ยง การถูสัมผัส	เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น ได้ง่าย อุปกรณ์หาง่าย และเป็นกิจกรรม ที่สัมผัสบริเวณหน้า เพื่อให้ครอบคลุม จากกิจกรรมอื่น ที่สัมผัสบริเวณมือและ ลำตัว
3	กิจกรรมทาโลชั่น	กิจกรรมที่ช่วยลดภาวะหลักหนี ต่อการรับความรู้สึกสัมผัส ของ บันดี เลน และ เมอร์เวย์ ใน กิจกรรมนวดด้วยโลชั่น แป้ง	เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้น ได้ง่าย อุปกรณ์หาง่าย นอกจากนี้เด็กที่มี ภาวะดังกล่าวมักหลีกเลี่ยงสัมผัสที่มี ลักษณะเหนียว เหนอะ และจาก ประสบการณ์การทำงานกับเด็กที่มี ภาวะดังกล่าวสังเกตว่าเวลาทำกิจกรรม นวดโลชั่น เด็กจะแสดงพฤติกรรม ขยี้ แขน ขยี้ กางแขน กางขาออก อย่างชัดเจน
4	กิจกรรมที่สติเกอร์แสนสวย	ดัดแปลงของเนื้อหาของแบบ ประเมิน TIE ของ รอยยีน	กิจกรรมนี้มีลักษณะที่เด็กต้องถูกสัมผัส บริเวณหน้าและศีรษะร่วมกัน ซึ่งเด็กที่มี

ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกล้มผัส			
กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	แหล่งที่มา	เหตุผลในการเลือกกิจกรรม
		และฟอร์จูน ในหัวข้อหลีกเลี่ยงการถูกล้มผัส	ภาวะดังกล่าวมักหลีกเลี่ยงการถูกล้มผัสบริเวณหน้า และศีรษะ
5	กิจกรรมที่หวิผม	ดัดแปลงของเนื้อหาของแบบประเมิน TIE ของ รอยยิ้ม และฟอร์จูน ในหัวข้อรู้สึกรำคาญไม่ชอบเมื่อคนอื่นหวิผมให้	เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นได้ง่าย อุปกรณ์หาง่าย และเป็นกิจกรรมที่สัมผัสบริเวณศีรษะ เพื่อให้ครอบคลุมจากกิจกรรมอื่นที่สัมผัสบริเวณมือและลำตัว
6	กิจกรรมที่สวมหมวก	กิจกรรมที่ช่วยลดภาวะหลีกเลี่ยงต่อการรับความรู้สึกล้มผัสของบันดี้ เลน และเมอร์เรย์ ในกิจกรรมใส่หมวก	เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นได้ง่าย อุปกรณ์หาง่าย และเป็นกิจกรรมที่สัมผัสบริเวณศีรษะ เพื่อให้ครอบคลุมจากกิจกรรมอื่นที่สัมผัสบริเวณมือและลำตัว

3.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ไปประเมินนักเรียนก่อนการนำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกล้มผัสไปใช้กับผู้เรียน

3.5 นำแบบประเมินพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ไปประเมินนักเรียนหลังการนำชุดกิจกรรมรับความรู้สึกล้มผัสไปใช้กับผู้เรียน

3.6 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบค่าร้อยละจากการแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอโดยใช้ตารางดังนี้

ตาราง 3 แสดงผลการวิจัย

กิจกรรม	รายการประเมิน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		พบ	ไม่พบ	พบ	ไม่พบ
กิจกรรมที่ 1 ปิดหน้าด้วยแปรง	1. แสดงพฤติกรรมการยกมือขึ้นปิดและ พลิกแปรงขณะที่แปรงบนใบหน้า	✓			✓
	2. แสดงพฤติกรรมหันใบหน้าหลบหนี	✓		✓	
	3. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓		✓	
	4. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียง	✓			✓
กิจกรรมที่ 2 ทาแป้ง	1. แสดงพฤติกรรมหันใบหน้าหนี	✓			✓
	2. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓		✓	
	3. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียง	✓			✓
	4. แสดงพฤติกรรมโดยการใช้มือตนเอง ปิดบริเวณที่ใบหน้าหลังจากทาแป้ง	✓		✓	
กิจกรรมที่ 3 ทาโลชั่น	1. แสดงพฤติกรรมหันใบหน้าหนี	✓		✓	
	2. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓			✓
	3. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียง	✓			✓
	4. แสดงพฤติกรรมโดยการใช้มือตนเอง ปิดบริเวณที่ใบหน้าหลังจากทาโลชั่น	✓		✓	
กิจกรรมที่ 4 หวีผม	1. แสดงพฤติกรรมการยกมือขึ้นปิดและ พยายามจับหวีให้ห่างจากศีรษะ	✓			✓
	2. แสดงพฤติกรรมส่ายศีรษะหลบไปมา ขณะหวีผม	✓		✓	
	3. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓		✓	
	4. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียง	✓			✓
กิจกรรมที่ 5 สติกเกอร์แสนสวย	1. แสดงพฤติกรรมหันตัวหลบหนีไม่ให้ ติดสติกเกอร์ที่ผมและใบหน้า	✓			✓
	2. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓		✓	

กิจกรรม	รายการประเมิน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		พบ	ไม่พบ	พบ	ไม่พบ
	3. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียงดัง	✓			✓
	4. แสดงพฤติกรรมหยาบสติ๊กเกอร์แสนสวยออก ทันทีหลังจากที่นำไปติดที่ผมและใบหน้า	✓		✓	
กิจกรรมที่ 6 สวมหมวก	1. แสดงพฤติกรรมการยกมือขึ้นปิดและ แยงหมวกจากมือผู้สอนและปาทิ้งทันที	✓		✓	
	2. แสดงสีหน้าไม่พอใจด้วยการขมวดคิ้ว	✓			✓
	3. แสดงการปฏิเสธโดยการส่งเสียง	✓			✓
	4. แสดงพฤติกรรมล้มตัวลงนอนขณะ ผู้สอนจะใส่หมวกบนศีรษะ	✓			✓
	5. แสดงพฤติกรรมคว่ำหมวกหลังจาก ผู้สอนใส่หมวกที่ศีรษะและปาทิ้งทันที	✓		✓	
รวมรายการประเมินที่พบและไม่พบ		25	0	12	13
พฤติกรรมที่พบคิดเป็นร้อยละ		100.00		48.00	
ค่าต่างร้อยละของพฤติกรรมที่พบก่อนและหลังการทดลอง				52.00	

สรุปผลการวิจัย

จากตาราง 3 พบว่าหลังการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส มีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ลดลงหลังการใช้กิจกรรมรับรู้ความรู้สึก ก่อนการทดลองพบพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสทั้งหมดจำนวน 6 กิจกรรม 25 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100.00 หลังการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมรับรู้ความรู้สึกสัมผัส จำนวน 6 กิจกรรม 25 ข้อ พบพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าจำนวน 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 48 มีค่าความต่างของพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าลดลงถึงจำนวน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 52.00

การสะท้อนความคิดต่อผลการวิจัย

จากผลการใช้ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส ในการลดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าของนักเรียนออทิสติก ห้องเรียนช่วงอายุ 13-15 ปี ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี ปรากฏว่ามีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า ลดลงหลังการใช้กิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส ก่อนการทดลองมีพบพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสทั้งหมดจำนวน 6 กิจกรรม 25 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100.00 หลังการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัส จำนวน 6 กิจกรรม 25 ข้อ พบพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสและใบหน้า จำนวน 12 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 48 มีค่าความต่างของพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าลดลงถึงจำนวน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 52.00 ซึ่งชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัสเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้า โดยใช้ชุดกิจกรรมรับความรู้สึกสัมผัสของผู้เรียนออทิสติก ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปิดหน้าด้วยแปรง กิจกรรมทาแป้ง กิจกรรมทาโลชั่น กิจกรรมสติ๊กเกอร์แสนสวย กิจกรรมหวีผล และกิจกรรมสวมหมวก ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณศีรษะและใบหน้าลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชไมพร ธิอ้าย, (2563 หน้า 58) การพัฒนาแบบคัดกรองความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกในเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับครู กล่าวไว้ว่า ภาวะการหลีกเลี่ยงหรือต่อต้านการสัมผัส (Tactile Defensive) รูปแบบการเล่นที่ต้องอาศัยจินตนาการหรือการเล่นบทบาทสมมติ เช่น แต่งตัวหรือประดับร่างกายด้วยเสื้อผ้าวัตถุต่าง ๆ การตกแต่งหน้าตาด้วยสีหรือแทตทู การสวมหน้ากาก สอดคล้องกับงานวิจัย ทิวาพร เจริญจันทร์, (2551 หน้า 40-44) การพัฒนาแบบสังเกตภาวะหลีกเลี่ยงการสัมผัสต่อการรับความรู้สึกสัมผัส ซึ่งจะปรากฏกิจกรรมที่ช่วยลดภาวะหลีกเลี่ยงการรับความรู้สึกสัมผัส

อ้างอิง

- คณะเทคนิคการแพทย์. (2544). **กรอบอ้างอิงในกิจกรรมบำบัด**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชไมพร ธิอ้าย, (2563). **การพัฒนาแบบคัดกรองความบกพร่องในการบูรณาการประสาทความรู้สึกลในเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับครู**. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิวาพร เจิมจันทร์, (2551). **การพัฒนาแบบสังเกตภาวะหลีกเลี่ยงต่อการรับรู้สึกลสัมผัส**. (วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิติถ์. (2563) **หลักสูตรกลุ่มทักษะการดำรงชีวิตสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิติถ์ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2563)**. **อุดรดิติถ์ : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิติถ์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2563**
- Bundy, A.C., Lane, S.J., & Murray E. A.. (2002). **Sensory Integration Theory and Practice**. Philadelphia: F.A. Davis Company.
- Royeen&Lane, (1991). **Somatosensory function in boy with ADHA and Tactile defensiveness**. Retrieved from <http://www.mindbrainchildactivity.com/index.php?>